

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.03.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 08.03.2022, 3

Rahvusvahelise sanktsiooni seadus

Vastu võetud 20.02.2019

[RT I, 19.03.2019, 11](#)

jõustumine 01.01.2020

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 1	20.07.2020, osaliselt 01.01.2021; osaliselt muudetud [RT I, 21.11.2020, 1]
12.11.2020	RT I, 21.11.2020, 1	01.01.2021, seaduse tekstis läbivalt asendatud sõnad „rahapesu andmebüroo” ja „Rahapesu andmebüroo” sõnadega „Rahapesu Andmebüroo” vastavas käändes
23.02.2022	RT I, 08.03.2022, 1	15.03.2022, osaliselt 15.05.2022

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib rahvusvahelise sanktsiooni riigisisest rakendamist, finantssanktsiooni rakendamise ja kohaldamise erisusi, finantssanktsiooni kohaldamise järelevalve korda, Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestamist ning vastutust seadusest tulenevate nõuete rikkumise korral.
[\[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022\]](#)

§ 2. Teiste seaduste kohaldamine

(1) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Käesoleva seaduse 2., 3. ja 5. peatükis reguleerimata küsimustes, sealhulgas riskihinnangu, protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirja koostamisel ja kohaldamisel ning hoolsusmeetmete kohaldamisel, kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[\[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022\]](#)

§ 3. Rahvusvaheline sanktsioon

(1) Rahvusvaheline sanktsioon on välispoliitika meede, mille eesmärk on toetada rahu säilitamist või taastamist, rahvusvahelist julgeolekut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse järgimist või muude Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja või Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamist.

(2) Rahvusvaheline sanktsioon kehtestatakse riigi, territooriumi, territoriaalse üksuse, režiimi, organisatsiooni, ühenduse, rühmituse või isiku suhtes Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni, Euroopa Liidu Nõukogu otsuse või muu Eestile kohustusi paneva õigusaktiga.

(3) Rahvusvahelise sanktsiooniga võib keelata rahvusvahelise sanktsiooni subjekti riiki sisenemise, piirata rahvusvahelist kaubandust ja rahvusvahelisi tehinguid ning seada muid keelde või kohustusi.

§ 4. Vabariigi Valitsuse sanktsioon

Vabariigi Valitsuse sanktsioon on välispoliitika meede, mille võib lisaks käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 nimetatud eesmärkidele kehtestada Eesti julgeoleku või huvide kaitseks.

§ 5. Rahvusvahelise sanktsiooni subjekt

Rahvusvahelise sanktsiooni subjekt on rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas või rakendavas õigusaktis kindlaksmääratud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus, kelle suhtes kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni.

§ 6. Rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine

Rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine on käesoleva seaduse §-s 9 nimetatud rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmine või keelu rikkumine.

§ 7. Rahvusvahelist sanktsiooni rikkuva tehingu tühisus

- (1) Rahvusvahelist sanktsiooni rikkuv tehing on tühine.
- (2) Kui käesoleva seaduse § 11 lõike 2 kohane luba tehingu tegemiseks antakse tagantjärele, muutub tehing kehtivaks selle tegemise kuupäevast.

§ 8. Rahvusvahelise sanktsiooni ajutine rakendamine

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooniga kehtestatud sanktsiooni rakendatakse resolutsioonis kehtestatud tingimustel resolutsiooni alusel moodustatud komitee loetletud rahvusvahelise sanktsiooni subjektide suhtes, kuni ajakohastatakse või võetakse vastu Euroopa Liidu Nõukogu määrus. [RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

§ 8¹. Ettepaneku tegemine füüsilise või juriidilise isiku määramiseks rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks

- (1) Välisministeerium esitab vajaduse korral Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni alusel moodustatud komiteele või Euroopa Liidu Nõukogule ettepaneku määrata resolutsioonis või Euroopa Liidu Nõukogu otsuses nimetatud tingimustele vastav füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks.
- (2) Välisministeerium esitab vajaduse korral Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni alusel moodustatud komiteele või Euroopa Liidu Nõukogule ettepaneku resolutsioonis või Euroopa Liidu Nõukogu otsuses nimetatud tingimustele mittevastava füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse eemaldamiseks rahvusvahelise sanktsiooni subjektide loetelust.
- (3) Enne ettepaneku esitamist konsulteerib Välisministeerium julgeolekuasutustega ning teiste asjaomaste ametite, komisjonide ja asutustega. [RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

2. peatükk

Rahvusvahelise sanktsiooni riigisisene rakendamine

§ 9. Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt

- (1) Rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt käesoleva seaduse tähenduses on rahvusvaheline leping, Euroopa Liidu Nõukogu määrus või Eesti Vabariigi seadus, mille alusel kohaldatakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas õigusaktis ettenähtud kohustusi ja keelde.
- (2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õigusaktide alusel ei ole võimalik rahvusvahelist sanktsiooni kohaldada, kehtestab rahvusvahelist sanktsiooni rakendava korralduse või määruse rahvusvahelise sanktsiooni riigisiseseks rakendamiseks vajalikus ulatuses **Vabariigi Valitsus** Välisministeeriumi ettepanekul.

§ 10. Ministeeriumide kohustused

- (1) Rahvusvahelise sanktsiooni riigisisest rakendamist koordineerib Välisministeerium.
- (2) Ministeeriumid algatavad enda valitsemisalas rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks vajalike õigusaktide menetluse, tagavad rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks ja kohaldamiseks vajalikud tingimused ning teevad Välisministeeriumiga koostööd rahvusvahelise sanktsiooni nõuetekohaseks rakendamiseks.

§ 11. Pädeva asutuse kohustused

(1) Pädev asutus vastab rahvusvahelise sanktsiooniga seotud päringutele ning annab haldusakte ja teeb toiminguid, mis on ette nähtud rahvusvahelist sanktsiooni kehtestavas või rakendavas õigusaktis.

(2) Kui rahvusvahelist sanktsiooni rakendav õigusakt võimaldab teha erandeid või lubab teenust osutada või tehingut või toimingut teha vaid loa alusel, annab asjaomase loa pädev asutus käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud korras, kui valdkondlikes õigusaktides ei nähta ette teisiti.

(3) Pädevad asutused on muu hulgas:

- 1) sissesõidukeelu korral Siseministeerium või selleks volitatud Siseministeeriumi valitsemisala asutus;
- 2) viibimise, elamise ja töötamise piirangute korral Politsei- ja Piirivalveamet;
- 3) finantssanktsiooni korral Rahapesu Andmebüroo;
- 4) kauba sisse- ja väljaveo keelu korral Maksu- ja Tolliamet;
- 5) muu kui finants- ja kaubaga seotud teenuse osutamise keelu korral Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

(4) Kui pädevat asutust ei ole õigusaktide alusel võimalik kindlaks määrata, määratakse pädev asutus Välisministeeriumi ettepanekul [Vabariigi Valitsuse](#) korralduse või määrusega.

§ 12. Kaubaveoloale kohalduvad erisused

(1) Kaubaveoloale, mille väljastab käesoleva seaduse § 11 lõike 2 alusel strateegilise kauba seaduse §-s 8 nimetatud strateegilise kauba komisjon, kohaldatakse strateegilise kauba seaduses litsentsi kohta sätestatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kaubaveoloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määras.

§ 13. Loa taotlemine ja andmine

(1) Käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud erandi tegemiseks või loa väljastamiseks esitatakse pädevale asutusele taotlus.

(2) Pädev asutus annab käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud loa 30 päeva jooksul alates taotluse saamisest. Loa andmine kooskõlastatakse Välisministeeriumiga.

(3) Humanitaarabi andmiseks esitatud taotlust loa väljastamiseks menetleb pädev asutus eelisjärjekorras.

(4) Loa andmisel või selle andmisest keeldumisel lähtutakse rahvusvahelist sanktsiooni kehtestava või rakendava õigusakti tingimustest.

(5) Luba ei ole üleantav, kui loas ei nähta ette teisiti.

(6) Käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud erandi tegemiseks või loa andmiseks võib taotluse ja loa vormi kehtestada [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

3. peatükk

Finantssanktsiooni rakendamise ja kohaldamise erisused

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

§ 14. Finantssanktsioon

Finantssanktsioon käesoleva seaduse tähenduses on rahvusvaheline sanktsioon, millega:

- 1) kohustatakse külmutama rahvusvahelise finantssanktsiooni subjekti rahalised vahendid ja majandusressursid;
- 2) keelatakse finantssanktsiooni subjektile rahaliste vahendite ja majandusressursside kättesaadavaks tegemine;
- 3) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel laenu ja krediidi andmine;
- 4) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel hoiuse-, makse-, väärtpaberi- või muu konto avamine ja kasutamine;
- 5) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel väärtpaberitehingud;
- 6) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel kindlustuslepingu sõlmimine;
- 7) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel investeerimine või
- 8) keelatakse rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas õigusaktis ettenähtud tingimustel eespool loetletud tegevustega seotud ärisuhte alustamine või jätkamine, nõustamine või muu finantsteenuse osutamine.

§ 15. Külmutamise kohustus ühisomandi korral

(1) Kui finantssanktsiooni rakendav õigusakt kohustab külmutama finantssanktsiooni subjekti rahalised vahendid ja majandusressursid, tuleb finantssanktsiooni kohaldada ka juhul, kui vahendid ja ressursid kuuluvad mitme isiku ühisomandisse ning vähemalt üks neist on finantssanktsiooni subjekt.

(2) Isik, kes ei ole finantssanktsiooni subjekt, kuid kelle rahalised vahendid ja majandusressursid on käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel külmutatud, võib taotleda Rahapesu Andmebüroolt luba kasutada oma osa ühisomandist.

§ 16. Finantssanktsioonist teavitamine

(1) Rahapesu Andmebüroo avaldab või teeb oma veebilehel viivitamata kättesaadavaks teabe finantssanktsiooni kehtestamise, muutmise või lõpetamise kohta.

(2) Rahapesu Andmebüroo koostab ja avaldab vähemalt üks kord aastas finantssanktsioonide Eestis rakendamise koondülevaate, mis sisaldab muu hulgas teavet:

- 1) tuvastatud finantssanktsiooni subjektide kohta;
- 2) kohaldatud finantssanktsioonide kohta;
- 3) käesoleva seaduse § 11 lõike 2 alusel erandi tegemise või loa andmise kohta.

§ 17. Isiku õigus, kui tema suhtes on kohaldatud finantssanktsiooni

Isikul, kelle suhtes on kohaldatud finantssanktsiooni, on õigus esitada Rahapesu Andmebüroole taotlus, et see kontrolliks, kas sanktsiooni kohaldamine oli õiguspärane.

§ 18. Rahapesu Andmebüroo kontrollikohustus

(1) Käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud taotluse või § 19 lõike 3 ning § 21 lõigete 1 ja 4 kohase teate saamisel Rahapesu Andmebüroo kümne tööpäeva jooksul:

- 1) kontrollib, kas taotluse esitanud või tuvastatud isik on finantssanktsiooni subjekt;
- 2) kontrollib, kas tegemist on finantssanktsiooni rikkuva tehingu või toiminguga;
- 3) kontrollib, kas finantssanktsiooni on kohaldatud õiguspäraselt.
- 4) [kehtetu -RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

(2) Rahapesu Andmebüroo võib põhjendatud juhtudel pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega kuni 60 päeva, kui see on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tegemiseks või kui lisatähtaja vajadus tuleneb kolmandast isikust. Rahapesu Andmebüroo esitab taotluse või teate esitajale tähtaja pikendamise kohta selgituse hiljemalt kaks tööpäeva enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja saabumist.

(3) Rahapesu Andmebüroo teavitab taotluse või teate esitajat käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tulemustest kahe tööpäeva jooksul.

(4) Kui Rahapesu Andmebüroo kinnitab, et tegemist on finantssanktsiooni subjektiga või finantssanktsiooni rikkuva tehingu või toiminguga või finantssanktsiooni on kohaldatud õiguspäraselt, ja isik, kelle suhtes on kohaldatud finantssanktsiooni, on esitanud Rahapesu Andmebüroole käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud taotluse, teavitab Rahapesu Andmebüroo käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tulemustest kirjalikult kahe tööpäeva jooksul ka finantssanktsiooni subjekti või puudutatud isikut tema suhtes võetud meetmete:

- 1) täpsest ulatusest ja sisust;
- 2) õiguslikust alusest;
- 3) alguskuupäevast;
- 4) vaidlustamise korrast;
- 5) erandite tegemise alustest ja korrast.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

§ 19. Lisateabe hankimine ja teavitamiskohustus

(1) Kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab, et temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata Rahapesu Andmebürood.

(2) Kui füüsiline või juriidiline isik kahtleb, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja hangib lisateavet asjaolude kohta, mis võimaldavad kindlaks teha, kas kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni.

(3) Kui füüsiline või juriidiline isik tuvastab lisateabe põhjal finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatav või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni või lisateave ei võimalda seda kindlaks teha, kohaldab isik finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata Rahapesu Andmebürood.

§ 20. Erikohustustega isik

(1) Erikohustustega isik on:

- 1) krediidiasutus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses;
- 2) finantseerimisasutus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses, välja arvatud Euroopa Keskpang ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriikide keskpangad;
- 3) virtuaalvääringu teenuse pakkuja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses; [RT I, 10.07.2020, 1- jõust. 20.07.2020]
- 4) kontohalduri staatusega isik väärtpaberite registri pidamise seaduse tähenduses ja väärtpaberite keskdepositoorium, kui ta korraldab väärtpaberikontode avamist ning osutab registritoimingutega seotud teenuseid ilma kontohalduri vahendusest;
- 5) käesoleva lõike punktides 1–4 nimetatud asutustega sama laadi teenust pakkuva välisriigi teenusepakkuja Eesti äriregistrisse kantud filiaal.

(2) Kui erikohustustega isikul on rohkem kui üks juhatuse liige, määrab erikohustustega isik juhatuse liikme, kes vastutab erikohustustega isiku käesoleva seaduse §-des 21–23 sätestatud kohustuste ning käesoleva seaduse alusel kehtestatud õigusaktide ja juhendite täitmise eest.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

(3) Erikohustustega isik määrab käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise, sealhulgas finantssanktsiooni kohaldamise eest vastutava isiku ning edastab tema kontaktandmed Rahapesu Andmebüroole ja Finantsinspeksioonile. Vastutava isiku suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse §-s 17 kontaktisiku kohta sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud vastutava juhatuse liikme ja vastutava isiku määramise eest vastutab erikohustustega isiku juhatuse liige või filiaali juhataja.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

§ 21. Erikohustustega isiku kohustused

(1) Erikohustustega isik kontrollib finantssanktsiooni jõustumisel, muutmisel või lõppemisel, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt. Kui erikohustustega isik tuvastab finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab ta finantssanktsiooni ja teavitab sellest viivitamata Rahapesu Andmebürood.

(1¹) Finantssanktsiooni subjekti tuvastamiseks ja finantssanktsiooni kohaldamiseks kohaldab erikohustustega isik ärisuhte loomisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 20 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud hoolsusmeetmeid ning teeb ärisuhte käigus sama lõike punktis 6 nimetatud ärisuhte seiret, arvestades enda tegevusele ja rahvusvahelisele sanktsioonile omaste riskidega.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

(1²) Erikohustustega isik uuendab finantssanktsiooni jõustumisel, muutmisel või lõppemisel viivitamata tema poolt kasutatavaid rahvusvahelise sanktsiooni subjektide nimekirju.

[RT I, 08.03.2022, 1- jõust. 15.03.2022]

(2) Kui erikohustustega isik kahtleb, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, kohaldab erikohustustega isik finantssanktsiooni ja järgmisi hoolsusmeetmeid:

1) kogub lisateavet selle kohta, kas temaga ärisuhtes olev või seda kavandav isik on finantssanktsiooni subjekt või kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni, ning kontrollib seda lisadokumentide, andmete või teabe põhjal, mis pärineb usaldusväärsest ja sõltumatust allikast;

2) kogub lisateavet ärisuhte, tehingu või toimingu eesmärgi ja olemuse kohta ning kontrollib seda lisadokumentide, andmete või teabe põhjal, mis pärineb usaldusväärsest ja sõltumatust allikast.

(3) Erikohustustega isik kohaldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hoolsusmeetmeid ka finantssanktsiooni rikkumise riski või kahtluse korral.

(4) Kui erikohustustega isik tuvastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 ettenähtud hoolsusmeetmete kohaldamise tulemusena finantssanktsiooni subjekti või et tema poolt kavandatud või tehtav tehing või toiming rikub finantssanktsiooni või kui hoolsusmeetmete kohaldamisel saadud lisateave ei võimalda seda kindlaks teha, samuti käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud finantssanktsiooni rikkumise kahtluse korral, teavitab erikohustustega isik sellest ja kohaldatud finantssanktsioonist Rahapesu Andmebürood.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetest 1 ja 4 tuleneva teavitamiskohustuse täitmiseks Rahapesu Andmebüroole esitatava teate vormi ning selle täitmise juhendi kehtestab [valdkonna eest vastutav minis](#)termäärusega.